

BÆJAR- OG HÉRAÐSBÓKASAFNIÐ
HÉRAÐSSKJALASAFNIÐ
LJÓSMYNDASAFNIÐ
ÍSAFIRÐI

ÁRSSKÝRSLA 2004 ([2003](#))

Almennt:

Töluverð aukning varð á útlánnum í bókasafninu og annarri þjónustu safnsins. Vaxandi þjónusta við fjarnema í héraðinu. Skrár útlánadeildar safnsins hafa verið á netinu undanfarin 8 ár og boðið er upp á aðgang að öðrum innlendum gagnasöfnum sem tiltæk eru, og erlendum í samvinnu við önnur söfn - höfuðáhersla er lögð á netaðgengi að gagnasöfnum sem nýtast öllu fjarnámi. Unnið er að nýjum vef fyrir söfnin, áhersla er lögð á auðvelt aðgengi að upplýsingum um söfnin og skrár þeirra, vefurinn verður jafnframt á nokkrum erlendum tungumálum að hluta til a.m.k., s.s. ensku, pólsku, tælensku. Nú eru 7 tölvur tengdar netinu fyrir almennung, auk þess sem hægt er að tengja fartölvur gesta við netið með örbylgjloftneti innanhúss. Ekki þarf að undirstrika nauðsyn þess að sem flestir hafi góða aðstöðu til að nýta sér netið og ekki síður að hafa aðgang að leiðbeiningum fyrstu skrefin í notkun stafrænna gagnasafna upplýsingasamfélagsins.

Bókasafnið sér um rekstur námsgagnasafns fyrir Vestfirði í samvinnu við Námsgagnastofnum, en safnið fær allt efni sem stofnunin gefur út.

YFIRLIT:

BÓKASAFNIÐ:

Bæjar- og héraðsbókasafnið samanstendur af aðalsafninu á Ísafirði, bókasöfnunum á Þingeyri, Flateyri og Suðureyri auk bóka gömlu lestrarfélaganna, sem eru enn á Hrafnseyri og Ástúni á Ingjaldssandi en bækur lestrarfélaga Mosvallahrepps og Mýrahrepps eru í geymslum safnsins. Áður hafa gengið inn í safnið á Ísafirði lestrarfélögin/bókasöfnin í Sléttuhreppi, Grunnavíkureppi, Snæfjallahreppi og tvö í Eyrarhreppi (Lf. Skutulsfjarðar og Bs. Hnífsdælinga). Lestrarfélag Ísfirðinga, sem var stofnað 20. janúar 1866, gekk inn í bókasafnið við stofnun þess 1889. Safnið starfar skv. lögum um almenningsbókasöfn nr. 36/1997.

ÚTLÁN:

Útlán bókasafnsins á Ísafirði á árinu voru 30.027 bindi (28.813 árið 2003) en útlán hreppssafnanna sem sameinuðust Ísafjarðarbæ voru um 4.500 (4.500). Samtals voru útlánin 34.527 (33.313) á árinu, sem er 3,6% aukning frá fyrra ári. Meiri aukning hefur verið í notkun bóka í safninu, enda aðstaða nú miklu betri. Gera má ráð fyrir að innanhússnotkun sé a.m.k. 50% – þannig að heildarnotkun bóka safnsins losi nú 51.000 bindi á ári.

UPPLÝSINGAÞJÓNUSTA:

Heimildaleitir eru heldur vaxandi, og eru áætlaðar um 2.000 og upplýsingabeirni um 9.000 á árinu í aðalsafni.

SAFNGESTIR:

Stóraukning hefur orðið í gestakomum, áætlað er að um 35.000 gestir hafi komið í safnið á Ísafirði á árinu, miðað við 30.000 árið 2003.

SKRÁNING:

Á bókasafninu er nú unnið að uppbyggingu tölvuskrár yfir allan safnkost (bækur, tímarit, myndbönd, hljómdiska, snældur, kennsluáhöld o.fl.) í söfnum í bæjarfélaginu, bæði fyrirverandi hreppssafna og safna í skólum og stofnunum. Skrár safnsins voru opnaðar á Internetinu haustið 1998 með vefbúnaði frá [MikroMARC](#)

SAFNKOSTUR:

Safnauki bókasafnsins á Ísafirði á árinu var 973 b. (808 b.) og er safnkosturinn nú um 77.000 bindi samkvæmt aðfangaskrá. Utan aðfangaskrár eru um 5.000 bindi, alls er safnkosturinn því um 82.000 b. Bókakostur hreppssafnanna sem sameinuðust er um 31.000 þannig að heildarsafnkosturinn er um 113.000 bindi.

GAGNABANKAR:

Safnið er í samstarfi við önnur söfn og menntamálaráðuneytið til að opna almenningi aðgang að erlendum gagnasöfnum án endurgjalds. Safnið hefur aðgang að gagnasafni Morgunblaðsins. Viðskiptavinir safnsins hafa aðgang að Internetinu í aðalsafninu (7 tölvur).

HÉRAÐSSKJALASAFNIÐ:

Unnið er að skráningu og þökkun skjalanna í sýrufríar umbúðir, jafnframt því sem unnið er að söfnun skjala í héraðinu. Skjalasafnið hefur tilsjón með skjalavistun og meðferð skjala Ísafjarðarbæjar m.a. í GoPro skjalavistunarkerfinu.

LJÓSMYNDASAFNIÐ:

Á árinu voru svipuð umsvif á ljósmyndasafninu við afgreiðslu, afritanir, skráningu, frágang ljósmynda, filma o.fl. Með stofnun safnsins aukast möguleikar þess á að afla styrkja frá ýmsum sjóðum og ríki - til verkefna og jafnvel rekstrar í framtíðinni. Á árinu bárust safninu nokkrar mynddagjafir. Safnkostinum hefur að mestu verið komið fyrir í sýrufríum umbúðum í geymslum safnsins (alls nálægt 130.000 myndir).

GAMLA SJÚKRAHÚSIÐ

Frágangi á nánasta umhverfi hússins var frestað fram eftir árinu og síðan slegið af – vonir standa þó til þess að fé fáiist í framkvæmdina á árinu 2005 – enda er umhverfi hússins afar ótötlegt miðað við húsið sjálft og innviði.

NÁNARI SUNDURLIÐUN:

BÓKASAFNIÐ:

ÚTLÁN:

Á árinu voru heildarútlán bókasafnsins á Ísafirði 30.0027, en voru (28.813) árið 2003. Í aðalsafni voru útlánin 23.827 (22.587), en til stofnana, hreppa o.fl. voru útlán 6.200 (6.226) bindi. Útlán í hreppasöfnunum voru áætluð 4.500. Heildarútlán í Ísafjarðarbæ voru því 34.527 (33.313) bindi. Útlán á hvern íbúa bæjarins eru um 8 b./íb. Bent er á að framangreindar útlánatölur eiga eingöngu við um rit sem eru lánuð út af söfnunum - lán á lesstofu, leskróka, handbókalán, blaða- og tímaritalán o.þ.h. eru ekki talin með en sú notkun hefur stóraukist með nýrri aðstöðu. Ekki er talin afritun gagna s.s.ljósritun eða skönnun. Auk þessa hefur orðið mikil aukning notkunar á Internettölvum í safninu, en þau not eru ekki mæld. Miðað við erlend viðmið má gera ráð fyrir að heildarnotkun (útlán og innanhússnotkun) á árinu 2004 hafi verið liðlega 51.000 bindi.

MILLISAFNALÁN:

Rit lánuð öðrum söfnum voru um 200 (176), og rit fengin að láni voru um 100 (55). Hljóðbækur fengnar að láni voru svipað margar og s.l. ár eða um 300.

ÖNNUR ÚTLÁN:

Auk venjulegra útlána voru um 400 (361) bækur sendar íbúum sýslunnar. Í stofnunum voru lánaðar út um 4.500 (4.678) bækur. Útlán til skipa o.fl. voru um 1.000 (197). Alls voru þessi útlán um 5.900 (5.236).

SÖGUSTUNDIR:

25 (20) sögustundir voru á árinu og komu um 120 (94) börn árinu.

SAFNKYNNING:

Safnkynningar voru fyrir yngri bekkni grunnskóla voru 11 og komu 219 börn, fyrir leikskóla voru 27 kynningar og komu 223 börn, fyrir Dægradvöl GÍ 1 og komu 10 börn. Starfskynningar 10. bekkjar (GÍ, Suðureyri og Þingeyri) 3 skipti 8 börn og á Bangsadaginn komu 100 börn á skipulagða dagskrá. Samtals komu 560 (639) börn á þessar kynningarstundir.

PANTANIR:

Á árinu voru afgreiddar álíka margar pantanir á bókum (vegna lána) og áður eða um 150.

LÁNÞEGAR:

Áætlað er að lánþegar sem koma í safnið á Ísafirði að staðaldri séu um 700. Verð skírteina var 1300 kr., en börn á grunnskólaaldri fá fyrsta skírteini ókeypis.

SAFNGESTIR:

Áætlað er að a.m.k. 30.000 gestir hafi komið í safnið á Ísafirði á árinu, sem er veruleg auknin frá fyrri árum.

SKRÁNING:

Bókasöfn í eftirtöldum sveitarfélögum í héraðinu hafa verið skráð að mestu í tölvukerfi safnsins hér: Nauteyrarhr.(safnið er nú á Hólmarvík), Reykjarfjarðar-, Ögur- og Snæfjallahr., (söfnin eru nú í kössum í Súðavík), Súðavíkurhr., Flateyrarhr., Mýrahr. (safnið er á Ingjaldssandi) og Mosvallahrepps (í geymslum aðalsafns). Unnið er að því að skrá safnið á Suðureyri (70%), og áætlað að skrá safnið á Þingeyri í kerfið á næstunni, eða þegar safnið hefur verið endurskipulagt.

Lokið er skráningi á öllum safnkosti útlánadeildar aðalsafnsins og undirbúa/strikamerkja fyrir tölvuútlán. Auk þessa er safnkostur Grunnskólans á Ísafirði og Fræðslukrifstofunnar skráður í kerfið.

SAFNKOSTUR:

Í árslok taldist safnkosturinn á Ísafirði 75.974 en var (77.235) eintök í ársbyrjun. Fækkun var 1.261 miðað við aukningu upp á (973) eintök s.l. ár. Fækkunin stafar af því að gert var átak í að afskrifa gömul og slitin aukaeintök í safnkostinum. Keypt voru 1.064 (886) rit, og bækur gefnar safninu voru 82, miðað við (31) s.l. ár. Afskrifaðar voru 2.407 bækur (330 s.l. ár). 84 (98) bækur voru bundnar inn. Heildarsafnkosturinn er um 81.000 bindi þar sem nokkuð er til af óskráðu efni. Safnkostur hreppssafnanna er um 31.500 auk um 2.500 bóka úr lestrarfélögunum norðan Djúps - þess má geta að Lestrarfélag Grunnavíkur er varpveitt sem heild (sérdeild) sem dæmigert lestrarfélag frá fyrri hluta aldarinnar auk þess sem margar af bókum félagsins eru bundnar inn í roð (hlýra/steinbít) sem er óvenjulegt. Bókakosturinn í heild er því um 115.000 bindi.

GAGNABANKAR:

Safnið hefur frá árinu 1992 haft tölvusamband við erlenda gangabanka innanlands og erlendis og síðar á Internetinu. Nú hafa söfn landsins samið um aðgang að helstu gagnagrunnum á landsvísu þannig að öll söfn fái aðgang að þeim hindrunarlaust. Safnið hefur undanfarin 12 ár veitt lánþegum aðgang að Internetinu, fyrst með 1 vél á módemi en nú 7 vélar tengdar SDSL. Þannig hefur safnið beinan aðgang að nánast öllum heimildum í söfnum innanlands og fjölda erlendis, gögnum sem hægt er að útvega með skömmum fyrirvara með millisafnalánum, ljósritum, eða beint um tölvusamband - þessi aðstaða gerir safninu kleift að veita sambærilega þjónustu og hægt er að veita í stórum söfnum á höfuðborgarsvæðinu.

VEFUR:

Unnið er að nýrri útgáfa á vef safnanna og er gert ráð fyrir að það klárast um mitt næsta ár, en þar er einnig hægt að leita í skrá bókafnanna, þannig að viðskiptavinir safnsins geti leitað sjálfir skránum heimanað frá sér. Bókafafnið hér er fyrsta almenningsbókafafn landsins sem veitir aðgang að skrá sínum á vefnum. Unnið er að uppsetningu á nýrri útgáfu af vefskránni.

STARFSLIÐ:

Óbreytt frá fyrra ári: Edda B. Kristmundsdóttir, bókasafnsfræðingur (100%), Elín Magnfreðsdóttir, bókaörður (100%), Jóhann Hinriksson, forstöðumaður (100%) og Þórdís Þorleifsdóttir, bókaörður (100%). Inga María Guðmundsdóttir bókasafnsfræðingur í 50% stöðu hér en er jafnframt í 50% st. á bæjarskrifstofu sem skjalastjóri. Jóna Símonía Bjarnadóttir sagnfræðingur starfar sem skjalavörður (100%) við Héraðsskjalasafnið. Guðmundur Friðgeir Magnússon bókaörður á Þingeyri andaðist af

slysförum 22. júní, hann hafði sinnt bókavarðarstarfinu á Þingeyri í liðlega hálfra öld af óvenjulegri samvirksemi og ósérplægni. Við starfi hans tók Davíð Kristjánsson, en hann hefur jafnframt sinnt bókbandi fyrir safnið undanfarn ár. Pétur Þorkelsson er bókavörður á Flateyri og Marías Þórðarson er bókavörður á Suðureyri.

ÚTLÁNATÍMAR:

Frá 1. jan. til 1. júní var útlánaafgreiðsla safnsins opin 27 klst. á viku, en frá 17. júní hefur útlánaafgreiðsla safnsins verið opin 33 klst. á viku (virka daga kl. 13-19 og laugard. 13-16). Þjónusta utan venjulegs afgreiðslutíma hefur aukist verulega undanfarið, mest gegnum síma og Internetið. Hreppasöfnin fyrrverandi á Þingeyri, Flateyri og Suðureyri eru opin að jafnaði 2 klst. á viku vetrarmánuðina.

STOFNANIR:

Þjónusta við stofnanir (þ.e. sjúkrahús, öldrunardeild, dvalarheimili (Hlíf), skólaskrifstofa, dagheimili og hótelið) var með svipuðum hætti og undanfarið. Farið er einu sinni í viku á sjúkrahúsið og Hlíf og afgreiðslu sinnt að jafnaði 3-4 klst. í hvert skipti.

SKÓLAR:

Bókavörður Grunnskólans á Ísafirði skráir nú safnkost skólans beint í kerfi safnsins, en skólinn hefur haft aðgang að bókasafnskerfinu nokkur undanfarn ár þar sem útlán eru einnig skráð. Framhald var á safnkynningu fyrir nemendur Grunnskólans í samvinnu við skólasafnvörð. Bókasafnið hefur tekið upp samstarf við Háskólann á Akureyri og aðra skóla vegna fjarnáms. Safnið þjónar nemendum sem eru í fjarnámi með útvegum heimilda og aðgengi að gagnaböndum og leiðbeiningum um notkun þeirra. Bókasafnið hefur sinnt þörfum nemenda Menntaskólans fyrir ítarefni (bækur / tímaritsgreinar o.fl.) eins og áður að verulegu leiti.

HREPPSBÓKASÖFN:

Samstarf við hreppasöfn í héraðinu eru skv. lögum – þetta samstarf var með líku sniði og undanfarn ár. Eftir sameiningu sveitarfélagana er aðeins Súðavík eftir. Bókakostur þessara hreppa er skráður að mestu leiti í tölvu safnsins á Ísafirði - íbúar héraðsins hafa nú aðgang að skráum safnsins eins og áður á Internetinu.

HÉRAÐSSKJALASAFNIÐ:

Árið 2004 bárust safninu álíka margar fyrirspurnir og áður eða 40 auk minniháttar fyrirspurna sem ekki þykir taka að bókfæra sem afgreiðslu. Þá tók safnið þátt í Norrænum skjaladegi í annað sinn og hafði til sýnis skjöl á safninu. Þá stóð safnið að jólasýningu á Gamla sjúkrahúsinu í samstarfi við bóka- og byggðasafn. Unnið var áfram að söfnun skjala og athugun á ástandi í skjalageymslum í héraðinu. Alls voru 4 einstaklingar við fræðistörf á safninu til lengri eða skemmri tíma. Í árslok 2004 voru færslur í aðfangabók 3674 (3642). Safnið sinnti jafnframt ráðgjöf og þjónustu við bæjarskrifstofur eins og áður.

LJÓSMYNDASAFNIÐ:

Safninu bárust 10 lítil myndasöfn og á árinu 2004 bárust safninu upp 50 fyrirspurnir auk þess sem safnið útvegaði myndir í ýmsar útgáfur á árinu. Í safninu eru nú rúmlega 130.000 filmur og ljósmyndir. Áætlað er að flytja myndiefni (sérstaklega gamlar litfilmur) yfir á stafrænt form, enda hafa þær afar takmarkað geymsluþol, og gera úrval safnsins aðgengilegt á vefnum.

STJÓRN:

Menningarmálanefnd Ísafjarðarbæjar fer með málefni safnanna.

Í [Menningarmálanefnd Ísafjarðarbæjar](#) eiga nú sæti:

Inga Ólafsdóttir formaður, Hafnarstræti 7 Ísafirði
Sigurborg Þorkelsdóttir Fagraholti 7 Ísafirði
Hansína Einarsdóttir, Eyrargötu 3 Ísafirði

11. nóv. 2005

Jóhann Hinriksson